

ТРИ ЦЕНТИ в З. А. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErge 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErge 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ОЧІ АМЕРИКИ ЗВЕРНЕНІ НА КОНВЕНЦІЮ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ

Серед страйку докових робітників на обох побережжях і залученого з тим припинення корабельного транспорту у всі частини світу, скликана річна конвенція Американської Федерації Праці до міста Сінсінаті, у стейті Огайо, для складення шляху своєї праці на найближчу мету. Початок конвенції запланований на понеділок 15 листопада, а ексекютивна рада, яка відбула попередню конвенцію в суботу 13 листопада, зазначила, що найважливішою справою під теперішню пору буде переведення чистки А.Ф.П. з комуністичних елементів, у першу чергу в Канаді. Предсідник А.Ф.П. Вільям Трін і канадський член ексекютивної ради Джордж М. Гарісон заявили, що за тієї комуністичної „термиї у боці“ А.Ф.П.

Другою важливою справою буде змагання до скасування теперішнього робітничого закону Тейта-Гартлі і до повернення на його місце колишнього закону Вагнера, який урядом відносин між робітниками і прадавцями. Цю справу хоче перевести А.Ф.П. вже в місяці березня в новобранім конгресі. На даний момент першого дня конвенції скликав промова секретаря праці Моріса Л. Товбіна, яка, як загалом думають, відзеркалює погляди адміністрації Трумана у шляхоборчій періоді. Саме тому на конвенцію у Сінсінаті звертають свою увагу не тільки робітничі, але й інші громадські чинники.

ЗАКОНПРОЕКТ ПРО КОНТРОЛЬ ЦІН

Вашингтон. — Тому, що з днем 1 березня наступного року виграє теперішній закон про контроль коїрного, уряд заздалегідь приготувався до переведення нового закону на його місце. Референтом цієї справи в палаті репрезентів є Тайг Е. Вудс. Він виявив, що буде готовий з новим проектом вже 1 грудня. За його словами новий проект міститиме головні постанови з теперішнього закону, а головною точкою буде привернення контролю цін на мешкання в готелях, яку занесено при ухвалі за продовження теперішнього закону в 80 конгресі. Новий законопроект передбачує добровільне піднесення чиннів на 15%, якщо власники домів згодяться на продовження контрактів на вищий мешкання поза 1950 р. Закони новий законопроект буде представлений в конгресі, він піді під студії в Білому Домі, а тепе буде переданий директорів бюджету.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДІЯ КОНСЕРВАЦІЇ РИБИ

Вашингтон. — Департамент стейту запросив представників 10 держав на конференцію в справі консервації риби на північній Атлантиці. Конференція відбудеться 26 січня 1949 р. Речник секретарату вияснює потребу конференції тим, що в останніх роках можна було завважати зменшення кількості риби на океані недалеко американських берегів. На конференцію запрошені: Канада, Данія, Франція,

Створено Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій

ПАНІ ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА ВИБРАНА ГОЛОВОЮ. — ПЕРШИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС ПРИСВЯТИВ БАГАТО УВАГИ РОЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В БОРОТБІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ І СВІТОВОЇ ДЕМОКРАТІ ПРОТИ КОМУНІЗМУ І МОСКОВСЬКОЇ АГРЕСІЇ. — МИССІС ПЕІН ЗАКЛИКАЄ АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРІД І АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДОПОМОГТИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ ТА ГЕРОЧНІЙ УПА. — ВИСЛАНО ПРИВІТИ ПРЕЗИДЕНТОВІ ТРУМАНОВІ, ПРЕМ'ЄРОВІ МЕКЕНЗІ КІНГОВІ, АСАМБЛЕІ ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ ТА ПАНІ ЕЛІНОР РУЗВЕЛТ.

Філадельфія, 15 листопада. — В суботу, 13 листопада, закінчилися дводенні наради Світового Конгресу Українських Жіноцтва, що відбувалися в готелі Аделфі при участі понад 100 делегаток зі Злучених Держав, Канади та європейської скитальщини і численних гостей. Наради, що відзначалися діловістю і серйозністю, пройшли у великому піднесенні духа та покликали до життя Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, головою якої стала 80-літня народна діячка, пані Олена Кисілевська, сеньорка українського жіночого руху. До Тимчасової Управи СФУЖО як заступниці голови увійшли провідниці українських жіночих організацій в пролинокі країн: Олена Лотоцька (Злучені Держави), Людмила Івченко (Європа), Євгенія Ситник (Канада), а зарезервовано два місця для Бразилії й Аргентини.

Пані Олена Кисілевська, сеньорка українського жіночого руху. До Тимчасової Управи СФУЖО як заступниці голови увійшли провідниці українських жіночих організацій в пролинокі країн: Олена Лотоцька (Злучені Держави), Людмила Івченко (Європа), Євгенія Ситник (Канада), а зарезервовано два місця для Бразилії й Аргентини. Управі: Степанія Грицько і Анастасія Волкер (Злучені Держави), Ірина Павлівська і Марія Біляк (Європа), Ольга Войценко (Канада). Друге місце для Канади зарезервовано для Ліги Українських Католицького Жіноцтва. Зарезервовано теж два місця для Бразилії й Аргентини. Секретарку вибере з-поміж себе Тимчасова Управа. Кандидаток запропонувала Комісія Матка. Вибір пройшов одностайно. З усіх рефератів, дискусій та привітальних промов виходило, що жіноцтво, а зокрема українське, затривожене наступом комунізму та Росії. Віддано багато уваги справі допомоги вихідцям з Росії.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ „БЕЗТАЛАННОЇ“ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк, 15 листопада. — Українська Драматична Група в Нью Йорку, з новим своїм керівником в особі Івана Коловиського, виставила вчора з великим успіхом драму Івана Тобілевича „Безталанна“. В головних ролях виступили: Степанія Тураш (Софія); Люба Терпак (Варка); Катря Гулало (Ганна); Іван Колосів (Гнат); Павло Слободян (Іван) та інші. Це була без сумніву одна з крашів і найбільш вдалих того року імпрес в Нью Йорку, як під оглядом мистецького виконання, так і участі публіки, бо у великій залі Скул оф Фешин Дізаїн знаменити гру акторів з одушевленням оплескувала приблизно тисяча глядачів. Вчорашня вистава переконує, що в Нью Йорку, при відповідній організації, міг би з успіхом вдерватися та розвиватись постійний професійний український театр, маючи на це дві найголовніші передумови: відповідні артистичні сили та зацікавлення публіки. Ширші інформації про виставку „Безталанної“ в чергових числах цього щоденника.

звольним змаганням України та рятівництвом українських скитальників в Європі. З виступів американських бесідників найсильнішою була промова миссис Нетелі Вейдс Пейн, що походить зі старого американського роду і вела в часі війни акцію, відому під назвою „Бонделас фор Бритен“, а тепер працює в організації „Камон Коз“, якої вона є головою. В своїй ширій, відважній та глибокій змістом промові миссис Пейн дала найвище признание українському народові, що від самої появи більшовизму аж по сьогоднішній день вела героїчну боротьбу проти комунізму та московської агресії. Вона підкреслила, що її організація і вона сама домагаються усіх сил, щоб американський народ пізнав правду про цю боротьбу України, а уряд, щоб допоміг цій воюючій Україні та її героїській Українській Повстанчій Армії. Зміст цієї промови передала американська преса. Трагічне положення українського народу та його змагання знайшли теж вислів у телеграмах, які ухвалено вислати до президента Трумана, канадійського прем'єра Мекензі Кінга, Асамблеї Об'єднаних Держав у Парижі та пані Елінор Рузвелт, який висловлюється теж подяку за її гуманне відношення до ДП, в тому теж і до українських скитальників.

Перший день нарад:

В п'ятницю, в годині десяти рано, в залі готелю Аделфі, переповнений делегатами і гостями, що зібрались на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, вийшов ряд пластунок, а як затрубіла пластунська трубка, вийшли на залу: п-ні Олена Кисілевська та делегатки з Європи, яких повітано гарячими оплесками. Наради відкрито молитвою і привітом п-ні Олени Лотоцької, голови Союзу Української жінки в народному строї (малюнок арт. С. Гординоску), яка вказує на американську Статую Свободи. Посередній стола виднів прекрасний образ Божої Матері, привезений зі скитальщини та дарований Союзом Українок Америки від Об'єднання Українських Жінок на Еміграції. Почесна предсідниця, п-ні Олена Кисілевська, вітаючи цей Світовий Конгрес Українського Жіноцтва пред'явила свою оригінальну легітимізацію з 1884 року, як наймолодшої, бо 15-річної тоді, першої жі-

В. КУЗІВ ВЕРНУВСЬ З ЄВРОПИ

Василь Кузів, відпоручник Світової Церковної Ради в Америці й Женеви, що був ви-сланий тому два роки до Німеччини і Австрії для ведення допомогової акції між „Ді Піс“, а зокрема між українцями, вернувся по скінченій місії у віторок 9 листопада з Р. до Америки. В. Кузів мав нагоду познайомитись докладно зі всіми питаннями, що відносяться до побуту наших скитальців, їхнього незavidного життя та бажання видістатись з таборів і переїхати до вільних країн, де вони могли б знову почати нормальне життя. В. Кузів думає представити в Америці долю українських скитальників перед американськими установами та американським громадянством а зокрема покласти цю справу на серці американських українців. Він твердить що українська скитальщина представляє собою надзвичайно цінний елемент який треба обов'язково вирятувати. Далші його інформації на 2-й сторінці в цьому числі.

ночі організації, Товариства Руських Жінок, заснованої Наталією Кобиринською. Яка велика дволиця напустила в історії українського жіноцтва, розоривши п-ні Кисілевську, від цієї періоду українського жіноцтва організації в Галичині до Світового Конгресу Українського Жіноцтва в Америці! Палкі привіти зложили ще: п-ні Ірина Павлівська, голова Об'єднання Українських Жінок на Еміграції, від українського жіноцтва на скитальщині в Європі та п-ні Євгенія Ситник від українських об'єднаних жіночих організацій в Канаді. Президія Конгресу складалась з таких осіб: Олена Лотоцька (Америка), Ірина Павлівська (Європа), Євгенія Ситник (Канада) — предсідниці. Заступниці: Ольга Войценко (Канада), Олена Штогрин (Америка), Степанія Савчук (Канада), Марія Голь (Америка). Секретарки: Дарія Ребет (Європа), Ольга Струк (Америка), Олена Степанек (Америка), а для англійської мови: Меланія Миланович і Люба Долницька. Було одно місце в президії порожнє, прикрашене пшеницею, маком і блязатом та лентами в українських національних барвах. Це для делегатки — з Рідного Краю.

Потім наступили реферати. П-ні Олена Лотоцька говорила про завдання українських жіночих організацій в часі поволоні української нації та її боротьби за свою державність. П-ні Ірина Павлівська дала широкий образ великанської праці української жінки до війни, та в часі більшовицької та німецької окупації. Коли говорила про каткомби жіночих жертв, уся зала заливалась сльозами. Змалювала теж і трагічну картину життя жінки на скитальщині. Про досягнення української жінки в Канаді говорила п-ні Ольга Войценко, починаючи від першої ліонірської хатки і церкви, а кінчаючи на виховних Іститутах та численній інтелігенції, що виростила і виховалась в Канаді. П-ні Олена Штогрин мала

СПРАВА БЕРЛІНА ЗАЛИШАЄТЬСЯ НА ПОРЯДКУ ОД.

ЗАХІДНІ СООЗУНИКИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВІД БЕЗПОСЕРЕДНІХ ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СОВЄТАМИ ЯК ДОВГО ІСНУЄ БЛЬОКАДА МІСТА.

Париж, 15 листопада. — Два дні тому предсідник Генеральної Асамблеї О.Д. д-р Еватт і генеральний секретар О.Д., Тригве Лі, звернулися до закликом до чотирьох великодержав, щоб вони „негайно“ почали переговори в справі Берліна та поробили всі можливі тільки заходи для її остаточного в'яснення і поладження. У зв'язку з цим представники трьох західних великодержав відбули наради і хоча не подано в цій справі жадного офіційного комунікату, проте з поінформованих джерел заявляють, що західні великодержави не входять у безпосередні переговори зі Сове-тами, як довго існує бльокада Берліна. Кінцевого рішення в цій справі ще не в'яснено, але в дипломатичних колах вважають, що справа Берліна залишиться й надалі на порядку нарад Ради Безпек, що поступатиме відповідно до потреб та дальшого розвитку в самому Берліні. На випадок загострення положення Рада могла б зійтись на спеціальну сесію. Зі західного боку заявляється, що ці країни з увагою будуть ставитись до кожної ініціативи та пропозиції неамериканських держав.

МАРШАЛ НАТАВРУВАВ ОБЛІДНУ „МИРНУ“ ПРОПАГАНДУ СОВЕТІВ.

Париж, 15 листопада. — Минувлої п'ятниці секретар стейту-ген. Маршал відбув першу за час свого побуту на сесії Генеральної Асамблеї формальну пресову конференцію, наставровуючи головню советську „мирну“ пропаганду, що має цілком протилежні цілі. Покинувшись на цілий ряд конкретних фактів та на виступи советських представників в Генеральній Асамблеї, ген. Маршал здемаскував пропагандистну й дипломатичну гру Советів, які говорять про мир і думають про війну та які намагаються насамперед підірвати міжнародне становище Америки в світі, щоб тим легше могли самим над ним запанувати.

МОНТГОМЕРІ ЗАКІНЧИВ ІНФОРМАЦІЙНО-ОБОРОННУ ПОІЗДКУ.

Лондон, 15 листопада. — Філд маршал вайкаунт Монтгомері, шеф штабу головню-мандуючого західно-європейського оборонного союзу, вернувся вчора з Брюсселю до Лондону, закінчуючи свою інформаційну поїздку по західній Європі в оборонних цілях. Він відвідав Францію, Німеччину, Голандію і Бельгію та відбув наради з військовими керівниками в цих краях, підготувавши їх спільний оборонний план.

БРИТАНСЬКА ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИЦЯ ВРОДИЛА СІНА.

Лондон, 15 листопада. Британська престолонаслідниця, принцеса Єлисавета, що минулого року вийшла заміж за дуча Единборо, Філіпа, вчора ввечері вродила сина. В офіційному комунікаті сказано, що мати і син здорові. Новонароджений принц є після своєї матері другим з черги кандидатом до британського престолу, відставляючи на третє місце свою тітку, принцесу Маргариту. Народини нового принца стали першою подією дня в британській імпресі.

ФОРЕСТАЛ ЗАПОВІДАЄ СВОЮ РЕЗИГНАЦІЮ.

Берлін, 15 листопада. — Секретар оборони, Джеймс Форестал, заявив вчора представникам преси на місцевому аеродромі Темпельгоф й на коротко перед відлетом разом з американським військовим губернатором ген. Клемс до Франкфурту, що він не буде в стані задержати свій теперішній пост в новому американському уряді. Про своє бажання Форестал вже поінформував президента, від якого залежить кінцеве рішення. В Берліні він перебував в інспекційних цілях.

СЕРГІЙ ШТЕМЕНКО НОВИМ ШЕФОМ ШТАБУ СССР.

Лондон, 15 листопада. Москва радівисилля повідомляла минулої п'ятниці про відставку маршала Александра М. Васілевського з посту штабу советської армії та призначення на цей пост дотеперішнього його заступника, Сергія Матвійовича Штеменка. Васілевський залишився заступником міністра збройних сил.

ВІСІМ ДАЛЬШИХ ДЕГОЛІВ В РАДІ РЕСПУБЛИКИ.

Париж, 15 листопада. — Вчорашні вибори до Французької Ради Республіки дали Об'єднанню Французького Народу ген. де Голля ще вісім нових членів в цій найвищій дорадчій інституції, збільшуючи їх загальну кількість до 130 на всіх 320. Для абсолютної контролю потрібно 161 місць.

РІШАЛЬНІ ПОДІ В КИТАЮ

Нанкінг, 15 листопада. — В Китаю продовжується між націоналістами і комуністами битва масових армій за місто Сучов, вислід якої може мати рішальний вплив на дальшу долю цієї країни. Докладно, обі сторони повідомляють про свої перемоги. Комуністи ка-ють помітну перевагу.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Ситі і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Часо і понеділка (англійською мовою):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 697-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Бок 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЛАНУЮТЬ КОМУНІСТИЧНУ ІНВАЗІЮ

Загально відоме відношення американських комуністів до теперішньої демократичної адміністрації, а зокрема до особи президента Трумана. Тільки завдяки капіталістам міг Генрі Волес вести так довго кампанію проти вибору Трумана новим президентом країни. Комуністи розраховували, що Волес завдасть Труманові й Демократичній партії смертельний удар і тим промостить шлях "третьої партії", контролюваної "прогресивними", себто комуністами, сталінськими політиками. До цього ще можна додати, що лінія була проведена згідно з тим, що передавала союська пропаганда. Додатково сам Сталін помагав піднімати авторитет Волеса як кандидата на президента, щоб тим допомогти йому ще ліпше розбити Демократичну партію та унеможливити усякі вигляди Трумана стати знов президентом.

Ці речі всім нам вже добре відомі. Коли ж нагадаємо їх, то на це є певна причина. Зараз по виборах, як тільки Кремль трохи опам'ятався з несподіваного вибору Трумана президентом, комуністична пропаганда, що заповідала неминучий його провал, взяла хвіст під ноги і заспівала іншу пісню. Зачепа похвалити цей вибір і добачувати в ньому перемогу таких сил в Америці, які є проти союсько-американського напруження і політики "твердої руки". За один день Труман перестав уже бути "підпалювачем війни", а в Москві в часі недавньої параді з нагоди святкування жовтневої революції не було вже навіть протиамериканських лозунгів. Отже, як виглядало б, настала якась нагла зміна в тактиці Кремля.

Та куди жінше для нас в Америці, себто на домашньому ґрунті, є те, на що звертає увагу комуніст Віктор Різал, добрий знавець робітничих відносин та комуністичної інфільтрації. Отже він пише в "Нью Йорк Пост" з 10 листопада, що "підпольний апарат Комуністичної партії вже викінчив свої плани, як перевести інвазію на нову адміністрацію Трумана". Він каже далі, що вже за кілька днів, бо від 15 листопада, зачнуть випробувати комуністичні експерти переводити реєстр людей для нових "дичейок" у Вашингтоні та в цілій країні. Комуністична партія, навчена досвідом, переводитиме це у великий тайн. Не буде ніяких списків осіб крім одного, що буде в найпевніших руках. Інші будуть мусяти вивчити напам'ять прізвища осіб, їхнє заняття, а теж назви вулиць та числа домів. В ячейках теж тільки одна особа матиме повний список партійних членів. Теж не будуть видавати ніяких партійних карток.

В самому Вашингтоні комуністи планують захопити багато місць. Надіються "чистки", з якої скористає робітництво, а що воно не матиме багато осіб на становища "експертів", то це буде доброю нагодою для комуністичних ці місця захопити, маючи до розпоряджності велике число таких експертів.

Що комуністи вже прилабузуються до Трумана, видно хочби по тім, що такий Гері Бріджес, завзятий ворог Трумана, що його сильно поборював в часі виборчої кампанії, був тепер у юні за висланням вітальній Труманові по виборах, кажучи, що "треба дати признання особі, що звела таку важку боротьбу". Не в комуністів шукати за таким джентельменством! Тут пахне чимсь іншим.

Василь Кузів.

Д. П. в Європі

I.

Цілий світ знає, що в Західній Європі є поряд з іншими справами, одна поважна проблема, що її ще й досі не розв'язано: це проблема Д. П., що походять з країн опанованих Москвою. Ця справа має кілька сторін: економічну, гуманітарну і політичну. Мушу ствердити на підставі мого перебування в Європі, що політика американської влади та міжнародних установ, як УНРРА — ІРО, була від закінчення війни з Німеччиною щодо ДП незорієнтована і помилкова. Ті ДП, що були послані на працю в Німеччину із країн західно-європейських, як Франція, Голандія, Бельгія, Данія і т. д., зразу по закінченні війни вернулися з великою радістю в рідні сторони. Інше було, із ДП, що походять із країн, які є під пануванням або під впливом союської Москви. Охоче верталися на батьківщину чехи, словаки, румуни, мадяри, болгарі, югославці. Але й між ДП цих національностей були групи, що вагалися, бо не бажали поїхати під комуністичне панування в своїх країнах. Серед поляків була велика неохота вертатися в Польщу, де Москва поставила на чолі свого уряду свою комуністичну експертизу. Але найбільше небажання до репатріації виявили ДП із ССР, особливо українці, найчисленніша після росіян нація Союського Союзу. Також балтійські ДП — естонці, латвійці та литвини — рішучо відмовилися вертатися в свої країни, окуповані союською Москвою.

Причина цієї неохоти до репатріації тепер загально відома: комуністична влада ССР трактує всіх ДП, взятих на роботу в Німеччину, а теж союських воєнно-полонених як "зрадників батьківщини". Тих людей послано на примусові роботи, де вони масово вмирають.

Ці люди, що побували в Німеччині та в інших країнах західної і центральної Європи, хоч самі жили в умовах невідомої праці, бачили, що населення в Зах. Європі мало навіть за війни ліпші умови життя ніж у союських "райі". Ці репатріанти були б отже небезпечними з огляду на нужду і злидні у Сов. Союзі. Тому комуністична Москва рішала їх ізолювати від інших груп населення ССР і цілком їх знищити невідомою працею.

Величезна більшість ДП і полонених з червоної армії, що були в Німеччині, не бажали репатріації, щоб не поїхати знов під терористичну владу комуністичної партії. Ці люди вірили, що демократичні держави, перемігши німецький тоталітаризм, не віддадуть їх

знов на поталу тоталітаризму-ві комуністичному, в якому вони жили 25 років. На жаль, сталося інше: окупаційні влади Америки, Англії та Франції в Німеччині докладали всіх зусиль, щоб ДП — громадяни ССР — були навіть проти їх волі репатріовані. Це робилося способом пропаганди і загроз з боку союських офіцерів, що були приділені до установ армії Західних держав у Німеччині та в Австрії, а теж через натиск окупаційних властей на ДП, громадян ССР. Цей натиск робили також службовці УНРРА та ІРО при "скринінгах", що провадилися у формі залучення ДП.

Супроти цієї нечужої в світовій історії політики, що перерізує найліпші традиції демократичних країн, ДП боролися різними засобами. Найрадикальнішим засобом оборони перед примусовою репатріацією були самогубства ДП. Накладали на себе руки, щоб не йти на "родіну", не мучитися в комуністичних катівнях.

Моральні наслідки цієї політики експонентів демократичних великодержав щодо ДП були катастрофальні. Памятаймо: ці люди, живучи під комуністичним терором впродовж чверть століття, мріяли про гуманну демократію, що шанувала свободу і людську гідність як найвище добро. Перша зустріч з представниками демократичних великодержав принесла їм страшне розчарування: емісари демократичних держав у Німеччині стали помагаючи кривавої московської диктатури, що вимагала для себе людських жертв — ДП. В розпачі нещасливі ДП — українці, білоруси, росіяни, та інші казали: "Знаємо, що Гітлер хотів нас знищити, але його влада мала ту владу для нас, що він це робив сам, а не видавав нас на муки московським комуністам".

Полонени союської армії в Німеччині, що мусяли вертатися на батьківщину в одлачу закладали: "Ну, якщо ми уціліємо в Сталіновім пеклі, то нехай пам'ятають, що в разі війни Сталіна з Англією та Америкою ми вже здаватися не будемо; будемо битися до останньої краплі крові, щоб знов не довелось пережити примусової репатріації".

Це розчарування політикою демократичних великодержав, що по закінченні війни старалися догодити московським деспотам, посіло серед ДП розчарування в силах та в ідеї демократії.

II.

При кінці 1947 року небезпечка примусової репатріації минула: ІРО взяло під свою о-

хорону всіх ДП, незалежно від території, з якої вони походять. Але одночасно погіршилися умови матеріального життя ДП. Зменшено приділи харчування до розміру, що стоїть нижче від пайок для німецької людності. Тіснота в таборних приміщеннях не зменшилася. Хоча ДП виїздили із Німеччини, однак ІРО старається концентрувати ДП в таборах і ліквідує менші осередки і зводять їх до більших таборів. Це пересування великої маси людей з одного табору до другого робиться часто зовсім несподівано, непередбачено. Таке переселювання руйнує ДП матеріально (багато з них при переїзді до другого табору втрачає працю) і морально. Особливо терплять при тому школи і наукові установи ДП, що розвинулися з ініціативи самих ДП, часто без усякої допомоги з боку установ ІРО.

На цей бік діяльності ДП треба звернути особливу увагу, бо представники установ, що опікуються ДП, не хочуть бачити культурної праці ДП і трактують їх як сіру масу робочої худоби, призначеної на розсіяння в світі.

Це понижування людської гідності нещасних ДП найтяжче вдарає на осіб з високою освітою та з науковими кваліфікаціями: с л у ж б о в ц і ІРО, люди часто невисокого культурного і морального рівня, намагаються показати свою "владу" над цими ДП, що в своїх країнах грали визначну ролю в науковій або громадській житті.

III.

Моральний стан ДП з кожним роком і місяцем не поліпшується а погіршується. Як може впавати на людей приклад поведінки тих службовців ІРО, про яких відомо, що вони нечесно поводяться з довіреними їм майном, призначеним для розділу між ДП. Як можуть гадити ДП на хабарництво, підкуп, що дають змогу виїздити з Німеччини не тим особам, що вже давно про це клопоталися, а іншим, які прийшли пізніше, але з значними сумами грошей та з подарунками.

"Немає в світі правди" — такий висновок роблять ДП і байдужіють, відокремлюються в своїм родинним житті і мріють про той щасливий момент, коли вони виберуться із тих таборів, де вони тратьють останок свого здоров'я і своїх нервів.

IV.

"Лінощі — мати всіх пороки". Установа, що опікується ДП неначе свідомо поставила собі завдання приспати серед ДП охоту до праці. Що правда, після довгих літ невідомої праці в Гітлеровій Німеччині, ДП назагал не мали охоти включитися в німецьке народне господарство. Але тоді

М. Чубатий.

Українська Національна Рада та українська еміграція

Кілька місяців існування Української Національної Ради в Європі, як політичного представництва української еміграції поза Союстами, дає можливість зорієнтуватися у відношенні українського громадянства до тої нової установи. Слова признання та критики дають також змогу в головних рисах усталити сильніші та слабші сторони тих способів, якими прийшла до життя ця установа.

Назагал слід ствердити, що Українська Національна Рада найшла прихильне прийняття серед українського громадянства, бо кожен українець чи українка з почуттям відповідальності за долю української нації розуміє, що така установа, яка репрезентувала б політичні змагання української еміграції безпосередньо, а посередньо політичні стремління української нації, була konieczністю.

І це не дивне, бо ж ми живемо в часах таких непевних і таких важких у далекого майбутнього, що кожен хоч трохи думаючий член українського народу мусять добре пригадуватися, чи валили це, що безперечно є творче і корисне для

слід би було подбати за утворення окремих варіантів праці в самих таборах ДП. Треба було завести примусову перекваліфікацію ДП, особливо, молоді, що виростала без родинної опіки і не має в собі чуття відповідальності. Замість цього, установи опіки над ДП пустили справу "самопасом". Наслідки цього були мало втішні: молоді в таборах ДП замість благодійної праці маркували час на гру в карти та участь в торгівлі на "хорному ринку", що стоїть на межі зі злочинством.

Це все наслідки безпальнової праці опікунчих установ; в апараті цих інституцій займають відповідальні місця особи, що не розуміють своїх завдань. Вони поприїздили з різних сторін не для допомоги нещасним жертвам війни, а для власної вигоди.

(Докінчення на стор. 3-тій)

BUY YOUR
EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW

PROTECT YOUR FUTURE

Офіційне становище американських українців до Української Національної Ради є вповні позитивне, що стверджено у відповідних постановках Українського Конгресового Комітету та Пан-Американської Української Конференції. І це саме уповажнює авторитетних стрічок, як члена тих установ, висловити свої уваги про У. Н. Раду, з одним бажанням: поліпшити та скріпити її.

(Докінчення на стор. 3-тій).

М. Бродович.

ЧУЖИНОЮ

13)

Може це була зухвалість недосвідченої частини нації, що прокинулася до нового життя, може це була наївна віра в непереможність власних ідей та ідеалів, в їх перемогу над матеріальними силами противників, чи лише безглузда надія переконати їх, що походила з цілковитого незнання їх антінаціонального ества. Він викликав в своїй уяві і перед широко розкритими, задивленими в нього і його минулу очима його молоді слухачки трагічні постаті ще живих мерців і примари недавніх ліквідованих керівників "харківської" України, він змалював розпучливі блукання національно-політичними манами визначних українців, за-

троєних московськими впливами, витвореними протягом двох соток років. Іх відворот утруднювали, чи й робили неможливим, нечисленні юрби тих, що попрямували легкомисленно за ними і обтяжали їх сумління відповідальністю. Безпорадність, спричинена браком ясраво окресленої ідеології, звичайний страх за себе й інших перед традиційним терором Москви, безглузда надія пережити лихоліття й покликання на "непереможні обставини" підкопували рештки спротиву й провадили до самгубства чи остаточного підпорядкування владі ворогів...

Юнак не хвалився тим, що спромігся полишити табір

ворогів і поневолених ними українських братів, але дякував своїй досить вишкочливій долі, що витворила в нім і навколо нього умовини порятунку. Випадкові обставини зробили чинною його тугу за далеким і невідомим, допомогли йому вирватися з того отруйного духового оточення, в якому перебувала в значній мірі деяка частина й української інтелектуальної верхівки. Він визволився з-під гіпнозу "вистости російської культури", який падало багато українських молодиків, просто не маючи достатньо чого читати у власній мові, спираючись, хоч і на чужу, але справжню культуру.

В тихім довітовім місті Чернігівщині, що розляглася широко над багнистою річкою, зрозумів він на гімназійній лавці з сином свого вчителя французької мови, тринадцятилітнім Гастоном, і бувачи часто в хаті його батька, вивчив непомітно мову Молера. З Гастоном наслідую-

ли вони на човні в непролазних очеретах пригоди дітей Капітана Гранта, шукали в ближніх лісах скарбів Монте Крісто, перебували в ролі мушкетерів і знаходили в директорі гімназії безсумнівну схожість з великим французьким кардиналом. Коли пізніше прийшла цікавість і до Євгена Сю, Віктора Гюго пізнішої французької літератури, був хлопець урятований від розкладових впливів Пушкіна, Тургенєвих, Толстих та інших співців московського імперіалізму на кріпацьких спинах, також як і він перекладав на "загально зрозумілу" мову.

Слухачі не було легко уявити підлітком ті великого юнака, але вона була ще й сама відносно недовго дитиною, щоб бути в стані пережити разом з ним спомины його дитинства, хоч і було воно дуже відмінним від її власного, що припадо вже цілком на бурливу добу війни й національної української революції.

Приставши до визвольного українського руху зовсім молодим хлопцем не потребував Дмитро протиставляти убогій кількісній українській культурі "багатій" російській, як це мусяла робити переважна більшість осквічених українців, а й мав спроможність порівняти ідеологічну убогість безбратийної московської літератури з безмірними скарбами французької та деяких інших європейських літератур. Грунтовне знання одної світової мови викликало в нім стремління опанувати й інші. Набув в гімназії невелике знання німецької мови поглубше він вже в часі війни, англійську почав вивчати будучи "дипломатом". Але й двох мов вистачило йому, щоб набути цю гідність та видобути з неї ССР в часі лютування воєнного "комунізму". Зазнайомлення з українцями закордонного, а особливо з західними українцями з діла й правді, викінчило формування його

національного ества, а разом з тим підвищило той мур, який відокремлював його від московських панів.

— Я чув до них зимну ненависть, казав він. І дівчина побачила вперше майже жорстокий вираз на звичайно лагіднім обличчі, і простягла мимоволі долоню, щоб стерти його.

Стані досліджувати спокійне ество наших ворогів, їх хитрі таємниці їх руйнівної потуги, джерела їх отруйних впливів на українців та інші народи, в яких вони бачили лише сучасних чи майбутніх своїх невідомків. Я був разом з ними, але й поза ними та понад ними, я бачив висліди московської чинності на інших, будучи самий забезпечений проти неї. Я хотів використати своє вишкочке становище, щоб набути знання ворогів, яке небагато українців могли б мати, хотів передати це знання іншим, витворити певний засіб проти духової московської отруї.

(Дальше буде).

ВИ ОДЕРЖАЛИ СЬОГОДНІ "СВОБОДУ"? А ЧИ ВИ ВИСЛАЛИ ІА ВЖЕ СВОЮ ДОБРОВІЛНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ, ЩОБИ ВОНА МОГЛА ПРИЙТИ ДО ВАС ТЕЖ ЗАВТРА?

Д. П. в Європі

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Нестерпність життя ДП доходить до найвищого ступня при переселюванні в інші європейські або заокеанські країни. Деякі країни беруть тільки молодих, здорових чоловіків. Тому часто чоловіки мусять виїздити самі, лишаючи своїх жінок з дітьми або нареченими в Німеччині. Легко догадатися які з того випливають наслідки: розриваються родинні зв'язки, старші члени родин і діти, що потребують допомоги, лишаються без засобів для прожитку в Німеччині. При переселюванні змушувати службовців над ДП виявляються в різних формах. Робляться ревізії речей і всього майна ДП. Коли службовці ІРО помітають у когось ДП цінні речі, то всяким способом гальмують його переселення, поки нещасливий не догадається і не „подарує“ від широго серця „своїх цінностей“ відповідним особам. Тоді переселення уможливується. (Це не виняткові факти, а звичайні явища; про які всі знають, тільки з відомих причин, бояться їх довести до загального відома).

Коли вже переміщена особа закінчить усі мітарства і їде транспортом через кордони Німеччини, то й тут на неї чекають неприємні несподіванки. Коли ДП має при собі цінний годинник, фотографічний апарат чи щось інше, що подобається контролній службі на кордоні, то ці речі, без дальших розмов, переходять до рук службовців. Уважається за бажане, щоб ДП залишив Німеччину в „облегшеному“ стані, без усього майна, найкраще напівголий. Що таке трактування ДП як осіб „нижчої раси“ не поліпшує їх мораль-

ного стану, ясно кожному.

Невідповідне трактування ДП в таборах Німеччини та Австрії деморалізувало певну частину мешканців, зокрема тих, що виконують функції службовців ІРО. „Тільки дурень не краде“ — таке переконання ширяться в апараті ІРО. Коли читаємо в пресі про застрашувачі розтрата і мильверзації в апараті УНРРА — ІРО, що доходять до сотень мільйонів доларів, то не забуваймо, що ці крадіжки пошкодили матеріальний стан і здоров'я ДП, що живуть у таборах. Але не тільки це; такі вчинки поглибили морально-політичну кризу серед ДП, вони посяли в цих людях — жертвах тоталітарних режимів, байдужість, зневіру і пасивність.

Замість виховати в цих людях чуття своєї персональної гідності, віру в мораль і право, що потоптувалися диктаторськими режимами, апарат опікунчих установ підкопує елементи демократичного світогляду між ДП і тим творить ґрунт для діяльності всякого роду розкладових елементів і комуністичної агентури серед ДП.

Подано ці свої спостереження в загальній формі. Міг би подати також конкретні факти з життя української національної групи ДП. Це не все втрачено: можна при бажанні багато лх направити, але для цього треба певного обдумано плану і рішучих людей високоморального рівня, готових радикальними заходами зліквідувати нелад і беззаконство, що так тяжко відбивається на долі жертв війни — ДП в Європі.

дир. п. В. Войцеховського. Хор запрезентував себе як на недогду підготовку як найкраще і побажати б йому тільки, щоб хористи у співпраці з диригентом продовжували розпочате діло.

Хор той відспівав в'язанку стрілецьких пісень „За рідний край“ та „Коли ви виріали“. Одним із мінусів імпрези була жалюиво неакустична зала, яка відбирала усі вальори вокальним виступам.

Дуже приємно вражала мистецько прибранна сцена прапорами, трибуном, зі схрещеними шаблями і мазепинкою на почесному місці.

Успіх цього під кожным оглядом удалого свята підносили і його матеріальний виступ. На заклік о. ігумена В. Андрейчука ЧСВВ привітали зложили — як висказався о. ігумен у своїй мові — „на живий пам'ятник“ — на скитальців — квоту-454 дол.

М. Б.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З похорону на допомогу скитальцям.

Дня 23. жовтня 1948 р. розпрацювалася з тим світом бл. п. Катерина Настюк, довголітня вдова, яка виховувала своїх трьох синів і вивела на добрих громадян. Була відома теж зі щедрих жертв. По тяжких трудах хвороба прикувала її до постелі. Вона вилежала три літа, не встаючи аж до смерті. Добрі сини, Василь з дружиною Марією, Іван з дружиною Анною і Андрій, віддали свої матері гарну останню прислугу. За упокійну Службу Богу й похоронний обряд в українській католическій церкві, відправив о. В. Краєвський, який виголосив чутливу прощальну проповідь. По поверненні з цвинтаря відбулась в Українській Централі перекуська, в часті якої виголосили промови: Т. Касків, Г. Ділоха, В. Сидорова, В. Настюк і Марія Настюк. При кінці п. Т. Касків завізав присутніх до збірки на наших скитальців.

Жертвували по \$5: Іван і Анна Настюк, Йосиф Базарницький, Анна Левіцька, Віктор Фесолович; по \$2: Т. Касків, В. Настюк, В. Сидорович, Т. Гладкий, С. Боднар; по \$1: А. Настюк, М. Стахура, К. Сута, Лесько, Г. Корніцький, І. Ділоха, Г. Ділоха, І. Маруська, І. Гульдевич, С. Присяжний, А. Віник, Л. Слободюк, Ксенія Базарницька, Ф. Вольтесбергер, А. Швель, А. Сайкевич і Г. Настюк. Решта дрібними; разом

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На вічу, що відбулось 1-го серпня 1948 р. в Ньюарку, Н. Дж., жертвували: Українська Центральна \$50; Союз Українок \$25; М. і Т. Шумейко \$15; Бр. Пр. Тройці, Т. Касків, І. Гинда, А. Левіцька, А. Будник, І. Дацьковський, В. Псуї по \$10; П. Цап, І. А. Настюк, К. Кучер, о. Д. Савка, Степанович, Буряк, В. Ліскович, С. Шумейко, П. Халуца, С. Боднар, А. Віник, М. Странець, М. Брунька, М. Лагіш, Д. Іванчик, П. Довжинський, Д. Баніт, Д. Кізіма, Р. Калакура, В. Крук, Т. Гаврилюк, В. Салабун, М. Андрушко, Ю. Прокопович! М. Стець \$4; Ю. Гашук, А. Ільків по \$3; М. Леськів, Ю. Гулька, А. Білас, М. Грицак, Г. Максимич, М. Коваль, А. Швець, Л. Слободюк, Д. Павлуся, Г. Корніцький, А. Стрижак, П. Петровський, І. Фурда, В. Броцький, В. Севанек, О. Матіяк, М. Шкілний, А. Старожитник по \$2; А. Андреюк, М. Демків, І. Пушак, В. Роговський, Е. Лисик, А. Салабун, Ф. Антошак, Е. Коцур, В. Гувлот, М. Драч, Т. Паславський, М. Назар, Ф. Шугало, М. Кочман по \$1. — Разом зібрано \$340.

Українська Національна Рада та українська еміграція

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Міжнародне положення української справи є того роду, що на еміграції найшлися провідні люди української нації. Вони мають повне моральне право говорити в імені українського народу, що живе під окупацією, однак кожна еміграція мусить все мати на увазі, що вона є тільки малою частиною кількох десятків мільйонів українського народу, який сам вирішуватиме свою долю. Еміграція є тільки речником українського народу, а не його господарем. Сам український народ буде вирішувати свій лад, коли здобуде волю. Сам він скаже, чи хоче жити в монархії чи республіці, чи хоче мати такий чи другий економічний порядок.

В дальшій конвенції, з тої правди виходить, що Українська Національна Рада не є повно-правним українським парламентом, а її Виконний Орган не є урядом Української Нації на вигнанні. Сама Національна Рада та її Виконний Орган того дотепер не сказали,

\$48. Цю суму видано до заповнюваного комітету.

Всім жертводавцям щира подяка, а подійницю хай буде земля пером.

Прийatelj.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

З весільної застави на народні потреби.

Минулого місяця відбулось весілля Миколи Глядики, сина Миколи і Марії Глядик, з Марією, донькою Пилипа і Ірини Стойко. Коли молодята повернули з весільної подорожі в укр. прав. церкві відправлено Службу Богу за їх здоров'я і щастя, по якій відбулась зустріч в парафіяльній галі. Секретарка Комітету Злучених Організацій, п-ні Вещад, попросила о. А. Берика до слова, а цей візав присутніх зложити лепту на народні цілі. Переведено збірку, котра принесла \$36, яку так розділено: \$18 на Академію Укр. Прав. Церкви; \$18 до місцевого допомогового комітету. Гелюся Глядик додала \$2, так, що переслано до ЗАУДКОМІТЕТУ \$20.

Жертвували: Родина Глядиків \$12; по \$2: П. і І. Стойко, П. К. Гук, А. П. Корольшин, Г. П. Шевчук; по \$1: о. А. Берик, М. Яцишин, М. Маленчук, Ф. Гнецько, А. Самборська, М. Бровчук, Т. Чагарин, Т. Паньків, М. Карась А. Ганчарик, Р. Колитко, М. Кінаш, Н. Герман, А. Гурняк, А. Радимська, Я. Кава, К. Суліма, Р. Вещад.

ЩОБ ЗАОШАДИТИ ПАЛИВО! — Стенографістки — американки і німки — мусять оббивати коліна коцями, бо в Берліні вже зимно, а треба шадити вугілля. Це, очевидно, в західній частині Берліна, що є під американською контролею, а тим самим і під блокадою СРСР.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 18.

Відачі	Жертви	Відачі	Жертви
Олена Коя, передплата	\$ 5.00	221 Миколай Баран	2.00
Алек. Рітук, передплата	3.00	222 Куніо Дмитро	2.00
Сергій Шлях, передплата	3.00	223 Александра Шафранська	1.00
Марія Березовська	3.00	224 Данила Лукинич	2.00
Василь Саб, передплата	2.00	225 Василь Дерляц	2.00
Андрій Суніло	2.00	226 Василь Олексюк	2.00
Анна Ремішник	2.00	227 Миколай Шибінський	2.00
Миколай Саранин	2.00	228 Френк Калач	2.00
Antonczuk Andrew	2.00	229 Володимир Шибінський	1.00
8 Wladimir Harasimow	2.00	230 Андрій Мидзак	2.00
20 John Piderghora	2.00	231 М. Medyk	1.00
21 Peter Sadowitz	2.00	232 Дмитро Сіско	2.00
36 Justyna Lysa	2.00	233 Кароль Кульганч	2.00
37 Ewa Kowalska	1.00	234 Мартин Малетч	10.00
62 Миколай Черкас	2.00	235 Миколай І. Станіслава Гу-	
67 Іван Патулук	2.00	рин	5.00
67 Yaremko Korotash	2.00	236 Василь Брездєн	3.00
102 Миколай Кішчинський	2.00	237 Савицький Максим (1947)	2.00
103 Brendzej Nicholas	1.00	238 Шинцла Іван (1947)	2.00
127 Theodore Krywy	10.00	239 Шуст Миколай (1947)	2.00
127 John Sukmanowski	2.00	240 Дмитро Чорнок	2.00
130 Іван Лоба	5.00	241 Миколай Демченко	2.00
183 Lyn Makar	2.00	242 Фіосиф Івах	2.00
142 Миколай Костів	2.00	243 Іван Галич	2.00
158 Глазда Олекс	2.00	244 Василь Галич	2.00
167 Кульматський Іван	2.00	245 Петро Гевко	2.00
173 Дмитро Каров	5.00	246 Ілія Кошмійчук	2.00
173 Петро Щерб	2.00	247 Волф Олекс	2.00
178 Michael Dobriansky	2.00	248 Миколай Олійник	2.00
194 Іванко Микола	2.00	249 Миколай Швель	2.00
204 Микола Мороз	2.00	250 Миколай Шуст	2.00
204 Василь Жеребешкий	2.00	251 Василь Витик	2.00
206 Тома Лаба	2.00	252 Іван Вовк	2.00
206 Пилип Стойко	2.00	253 Анастасія Януш	2.00
206 Іван Туз	1.00	254 Миколай Левкович	2.00
206 Йосиф Квасницький	1.00	255 Андрій Волошин	1.00
211 Стефан Дієра	2.00	256 370 Н. Wasyljuk	1.00
213 Moses Kobylinski	2.00	257 Sylvester Stebak	2.00
217 John Pastusczyn	2.00	258 Григорій Шавалок	3.00
219 William Leschyn	2.00	259 І. Прохійський	2.00
220 Григорій Гарисин	3.00	260 Michael Krymaki	2.00
		261 Петро Корольшин	2.00

самим і еміграції, признає, що такий уклад УНРади не є вірним відзеркаленням політичних сил, діючих на еміграції. Бракує для прикладу навіть місяця для групи християнської демократії, що нині є рішальним чинником в Франції, Італії, Бельгії, Голландії та Німеччині. Християнська демократія соціально часто доволі ліва, хоч з європейським соціалізмом не погоджується на тлі його матеріалістичного світогляду, істотного марксизму.

Християнсько-демократичний рух був сильний в Західній Україні перед 1939. Український Християнський Союз, оснований митрополитом Шептицьким мав десятки тисяч членства та свої пресові органи. Членами могли бути однаково добре католики як і православні, подібно як є в Німеччині, де християнська демократія є католицько-протестантським, політично-суспільним рухом. Той політично-суспільний рух Західної України нині в УНРаді не заступлений. Ві-

римо, що він найшов би тисячі прихильників і серед православних ортів зі Сходу.

Не клядемо цього у вини організаторам УНРади а радше діячам того руху, яких є десятки на еміграції. Якщо цей політичний напрям мав своїх репрезентів, тоді не було б випадків християнських екстремістів, що може й неслухняних закидів, що УНРада не має християнського духа.

Ще зазначу, що й особовий склад УНРади та її Виконного Органу слід достосувати до потреб української політичної раші, беручи під увагу спосібності та патріотизм поодиноких осіб, а теж і це, що їм прийде працювати серед демократичного світу, зокрема англасакського, що має тепер рішальний голос у світі.

Робимо всі ці заваги в тій вірі, що провідні люди УНРади будуть прямувати до того, щоб недомагання Української Національної Ради усувати та їх можливо зовсім зліквідувати.

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союзу!

ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“ Нову ціну і на час книжку „НА КРИЛАХ В УКРАЇНУ“ Вірші СТЕПАНА МУСИЧУКА.

Кожний свідомий українець і українка повинні мати і прочитати цю книжку. — Ціна \$1.00.

Книжка має 190 сторінок і містить 149 віршів. Надіслати до редакції на різні патріотичні оказії, як: Дні Матері, Листопадові Свята, Свята шкільні, Свята церковні, Приїти, Гимни, Присяги, Думки і пісні.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„201 українських Народних Пісень“

Це збірник найкращих наших народних пісень на піяно з словами. Ціна примірника в звичайній оправі \$2.00. Замовлення посилайте на адресу:

„SVOBODA“ 81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

„БЕЗХАТНИЙ“ НОВА КНИЖКА

Написав — О. ЛУГОВИЙ. Поезія з життя українців у Канаді в двох частинах. Нагороджена на Літератур. Конкурсі Укр. Народ. Союзу За. Держави в 1945 році.

200 СТОРІН ДРУК. ЦІНА \$2.00

Замовлення слати до: SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НА БАЖАННЯ
багатьох покуців
адміністрація „Свободи“ вже має
цього року на продаж

Нові Різдвяні Картки
У ФОРМІ КНИЖЕЧКИ В КОВЕРТАХ

Вони є виготовлені на підставі оригінальних візріць відомого малюра Мироща. Картки є в п'ятих кольорах з гарними українськими святочними побажаннями.

Ціна одної картки 15 центів
Дванадцять карток за \$1.50

Замовлення просимо слати враз з грішми ви-
тинаючи-понижний купон.

Імя _____
Адреса _____

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва

(Докінчення зі стор. 1-шої)

доклад на тему десятиріччя української жінки в Америці. Згадала за півнірську працю У. Н. Союзу і „Свободи“ і цей вклад, що його вложила жінка в усі церковні, народні, культурні та мистецькі досягнення американських українців. Про завдання української жінки на еміграції говорила п-ні Ярослава Чубата. Вона підкреслила вагу дому і виховання молодого покоління у своїй вірі і в своїх традиціях, потребу клубів, дітотих садків, пласту, вакаційних осель, згадуючи за післяництво жінки як амбасадора української справи у тих країнах, де вона живе.

Комерс з музичною програмою.

Ввечері першого дня нарад відбувся в Українським Народнім Домі при вулицях 23 і Бравн комерс, пошуканий з музичною частиною, якою провела п-ні Марія Хомин, що представляла молодих, але добре вишкільених, виконавців програми. Виступали: Броня Кульчицька, челистка; Адела Кульчицька, піаністка, як солістка і акомпаніаторка; Люба Головата, скрипка; Геня Буккай, гарфа; та п-ні Анна Мельник, що відспівала своїм милом сопрановим голосом кілька пісень, по-українськи і по-англійськи. По вечері п-ні Олена Лотоцька, почитавши переповнену гістьми галю, представила п-ню Іванну Бенцаль як тостмаїстра, яка по привіті поклікала промовців. Д-р Л. Мишуга нагадав у привіті, як глибоко відчувала і розуміла Леся Українка вагу і силу трагедії в житті людини і нації, заслуживши собі в І. Франка назву „одинокого мужичка“ в українській літературі. П-ні Марія Ребет, що приїхала зі скитальцями, заявила, що ці труди, які положено в справі скликання Конгресу, відчужає уся Україна і добре собі це запам'ятає. Стерділа, що ні моря, ні континенти не змінили серце українських жінок, що всюди відчувують і розуміють вагу допомоги боротьбі України за волю. Ред. Богдан Катамай висказав подив з приводу так вдалого Конгресу, розповідаючи ще про труднощі, які треба було перемогти, щоб дістати делегатів з Європи. П-ні Анастасія Біловус підкреслила, що є учасницею найкраще зорганізованого жіночого Конгресу, звертаючи увагу на виховання молоді. о. А. Улянницький говорив про значення жінки в житті народу, зазначаючи, що це живе українська мати, тому що й живе український нарід. П-ні Ольга Заяць і п-ні Катерина Кравс, обидві з Канади, висказали своє незвичайне відчуження з широкі гостині, якої зазнали, та з науки, якої набрали з цікавих рефератів та цілого Конгресу, а вони

прибули сюди, щоб чогось навчитись. П-ні О. Лотоцька закінчила комерс переданням привіту від п-ні Оксани Косенкіної, що взивала українське жіноцтво видержати в боротьбі з більшовизмом, що зробив з колись квітучої України пекло на землі.

Другий день нарад.

Суботні наради Конгресу відкрила п-ні О. Лотоцька, а провела ними п-ні Ірина Павличковська. Наради почалися дискусією над рефератом п-ні Чубата. Забирали слово різні делегатки, як пані: Сивуляк, Бойко, Кисілевська, Целевич, Мурал, Кульчицька, Бенцаль, Савчук, Штогрин, Пушкар, Корпало, Біловус, Шлюзар, Козаченко, Сена, Волянська, Демидчук.

В дальшій дискусії порушувалося такі проблеми: українська родина, подружжя, релігійний і національний дух в родині, пошана української мови і українських традицій, потреба матеріалів в англійській мові про героїчні податті українського народу і т. п. Особливо зворушила оговорила п-ні Уляна Целевич, щойно прибула до Америки, хоч тут роджена, коли розповідала про враження, які наповнили її серце Українська Земля, по якій вона ходила зі святістю та як до неї кожний камінь у Львові промовляв; чия це земля, та скільки крові пролягло в її обороні.

П-на Олена Мурал, говорячи по англійськи, взяла в оборону тут роджене покоління і, згадуючи за останній з'їзд Української Молоді Північної Америки, що відбувся в Акроні та де було понад тисячу молоді, питала: Для кого ця мова, для чого це робити, чому влаштовує культурні виступи, для яких справи видаються тут книжки про Україну, видавані англійською мовою, виходить „Юкрейніан Вікі“ і т. п.

Реферат про скитальчу проблему й наше становище до неї виголосила п-ні Марія Демидчук, розглядаючи справу переселення й розселення українських скитальників з гуманної та національної точки, а в Америці шей з інтересу посилення української етнічної групи. Підкреслила потребу допомоги переселенню з боку наших організацій по місцях, а зокрема відділів наших централних допомогівих організацій. В живій дискусії п-ні І. Бенцаль згадала діяльність Жіночої Секції ЗУАДКомітету;

п-ні О. Штогрин і Е. Савчук підкреслили потребу негайної допомоги хворим скитальникам, домагаючись більшої активності в придбанні апікацій, потрібних для спровадження скитальців до Америки; Я. Чубата взивала не забувати творців української культури, С. Пушкар піднесла брак сильнішого контакту між жіноцтвом і Допомоговими Комітетами, А. Біловус взивала до адоптування сиріт, п-ні Шлюзар зазначила, що й в Канаді жіноцтво сповняє свої обов'язки в справі переселення скитальників, п-ні Козаченко домагалась вислання одної жінки з Америки до Європи в скитальчих справах, а п-ні Сена зазначила, що чоловіки замало допомагають жінкам у допомозі скитальникам. П-ні О. Лотоцька відчитала дещо з наспілих телеграфічних й письмових привітів, яких було дуже багато з Америки, скитальщини, Канади, та з усіх сторін світу. Усно вітав д-р І. Ермаченко від Білоруської Центральної Ради, а п-ні Ніна Кіт від Білоруських Жінок в Америці. Обидвоє говорили до білоруськи на тему об'єднання українців з білорусинами в змаганні за визволення України і Білорусі.

Пополудневі наради.

Пополудні продовжувалися реферати, виголошені англійською мовою. П-на Марія Куси говорила про тісний зв'язок між культурою і політикою, що дається найкраще завжити в історії українського народу, якому відібрано його мову і нищено його культуру для політичних цілей, для його поневолення. Вказала, що треба робити, щоб допомогти визволенню України, піддаючи в резолюції потребу заложення Українського Культурного Інституту в Америці. Миссис Стюарт Вільямс з Пенсильвенії Федерейшен оф Віменс Клуб говорила про спільне завдання усіх жінок працювати для миру. П-ні Марія Гамбаль говорила про українське жіноцтво в світі та як воно повинно ставитись до ідеалів свободи і демократії та за них боротися. Демократія проти насильства, говорила прелегентка. Миссис Едвард Пейн, голова „Камон Коз“ говорила про воюючу Україну та трагедію світу і Америки, що вони так мало про це знають. Чому Америка не має допомогти Україні, коли допомає Китаєві й іншим країнам, що ставлять опір комунізму й московській агресії? — питала референтка, загалушена потрясаними оплесками відповненої вщерть делегатами і гістьми галі. Миссис Пейн виявила глибоке розу-

ТАК ВБИРАЛАСЬ КОЛИСЬ БАБУНЯ, А ТЕПЕР ЗНОВ У МОДІ!

міння боротьби українського народу за волю зокрема підкреслюючи, що Україна це захід, це західна культура, яку треба так рятувати, як рятуємо інші західні країни.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій і закінчення.

Після докладів п-ні Ребет зреферувала від імені Комісії справу створення світової організації українського жіноцтва. Стануло на тому, що ця нова установа буде складатись з організацій, в яких згуртоване жіноцтво поодиноких країн. Вони матимуть своє заступництво. З пропонування назв Федерація, Рада, Об'єднання — одноголосно прийнято назву: Федерація Українських Жіночих Організацій. Вона має складатись з представниць головних українських організацій різних країн, і не матиме політичного характеру. Конгрес дав на це все згоду, як і прийняв за одушевленням вибір п-ні Олени Кисілевської на голову Федерації. Одноголосно прийнято теж запропонований склад Тимчасової Управи. Потім відчитано цілий ряд резолюцій, що обіймають чи не кожну ділянку громадського життя, зокрема там, де жінка повинна мати найбільш вплив. Серед зворушених промовляли ще пані: Кисілевська, Павличковська і Лотоцька, що закінчили наради. Відспіванням американського і українського національних гімнів та гимну Союзу Українок закінчено ділові наради цього важливого конгресу, що відкриває нову сторінку в історії зорганізованого українського жіноцтва.

Прощальний бенкет.

На закінчення Світового Конгресу Українського Жіноцтва влаштовано ще в суботу ввечері в готелі Адельфія святковий бенкет, де гостей повітала п-ні І. Бенцаль, представивши п-ню Степанію Катамай як тостмаїстра. Між промовцями були: д-р Лонгін Целевський вітав жіноцтво від

ки як велику цінність, що зберігає родину, релігію, а тим самим основу рідної держави. П-ні Багрянівська вітала жіноцтво подихом Рідної Землі, оцю Волиню, де вона ще не так давно була та де українське жіноцтво ризичувало за короткий час дуже живу діяльність. Д-р П. Дубас, взивав до ліквідації усіх непорозумінь і спільної праці. Містер Фрейзер з Ітернешенел Інституту підкреслив, що українці повинні пишати своєю культурою і почуватись в Америці як дома, бо властива сила Америки в культурі усіх народів. Зазначив, що українці дуже важливі елемент, де найсильніша опора в боротьбі з комунізмом: Ще зроблено овацію п-ні Кисілевській та п-ні Лотоцькій, яка закінчила бенкет прощальним словом. Опісля відбулася товариська забава для

молоді й старшої. На чергові дні заповіджена Конвенція Союзу Українок Америки.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій догочасні, ядути чоловіків жінкам. Шкіри, X-Ray. Родути жінку лікуємо без операції. Переводимо а. н. л. з криві для студійних дозволів. Офісний години: В будні 10-7 Р. М. В неділі: 11-1 Р. П.

Мирош

Робітня
АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА
Декоратор
ЦЕРКОВ І ТЕАТРІВ.
Малює церкви, образи і сценерії театральні.
Будує
ІКОНОСТАСИ І ВІСТАРИ
Myrosh
3737 — 87th STREET
JACKSON HEIGHTS, L. I. N. Y.
Telephone: PHiladelpia 8-8904

ПОШУКУВАННЯ

ОЛЕКСАНДРА І ВОЛОДИМИРА ДИЦЬО зі Львова шукає тітка Олександра Кукрицька. Вістки прошу слати на адресу: 457 WEST 17th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ

НА 1949 РІК.

Чудові Красиві; Патріотичні; Релігійні; Любоні; дівчата і діти в різних позах. Свята зазначені чорно, пости зазначені рибом.

● **КАЛЕНДАРІ** продаємо подробице і гуртом. Для шторників і організацій друкуємо на календарях 1х фірму. Ціна одного календаря з переливою 30 ц. 12 календарів \$3.00. 25 календарів \$5.00. 50 календарів \$9.00. 100 календарів \$16.00.

● **РІЗДВЯНІ КАРТКИ** „Христос Раждяється“, у формі книжечок з відповідними віршами. Ціна за дозін 60 ц. 50 картки \$1.75. 100 картки \$3.00 з переливою.

● **ІСТОРІЯ УКРАЇНИ** в образах. Прекрасний образ в 10-ох краках, розмір 27х34. Ідеально видана хронологія українських князів і гербів. Галицької, Волинської і Литовської династії від 914 до 1788 року. Варта мати один образ на пачку. Ціна \$1.75 з переливою.

● **СТЕМПОВАНА** на канві подушка на канапу, дуже гарний зорець в кількох краках, разом з нитками \$2.00.

● **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** з найліпшого гірського злля, на недомаганні жолудка, печинки і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство припорувають тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50 ц.

● **ЛАДАН** для церковного ужитку, фунт \$1.00.

С. О. Д. не вислаємо.

Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th St.,

New York 3, N. Y.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО

КУШНІРСЬКА РОБІТНЯ

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVE. A & 1st.

NEW YORK CITY

Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ

та дає 20% опушту на всі роботи, а також ДАРОМ

сторидж на літо.

Самий сторидж на літо 2% від сотні.

Робітня отворена від 9. рано до 9. ввечір, кожного дня.

В неділі на замовлення.

Кожний, хто бажає, щоб прислано ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоб прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колоні коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

ТАРЗАН, ч. 1972. Тарзан в ланці.

Коли Тарзан розбирався з мокрого одягу Великого Піта, він почув, як застардував мотор і лодка почала випливати.

Як уже рештки газоліни витекло, мотор станув.

Старк кинувся в діл і заважав, що тенк продіравлений. „Дикий чоловік є в лоді“ — крикнув він. „Перешукайте корабель!“

Коли зловіщі кроки зближались до передньої частини корабля, Тарзан почав шукати якогось способу втечі.

НОВИЙ ПРАКТИЧНИЙ

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ

— І —

АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ

СЛОВАР

Найбільше уживаних слів в загальній мові, з поданням довідної англійської мови.

Завдає Г. ПЛАТКО.

Ціна 75 центів.

— and —

ENGLISH-UKRAINIAN

DICTIONARY

giving the pronunciation of the most used English words in Ukrainian sounds.

By H. PLATSKO

Price 75 cents.

Замовлення праз з навантністю слати до:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається докоронам

в БРОК, БРОКЛІН, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2548

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 145 St.)

Brooklyn, N. Y.

Tel.: MEtrome 8-6977